

Kva veit me om tannhelsa til den norske befolkninga?

HELSE- OG KVALITETSREGISTERKONFERANSEN 2023

TROND EKORNRUD

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

Agenda

Kva statistikk og datakjelder publiserer SSB på tannhelseområdet?

Kva viser tannhelsestatistikken?

Kva analysar har SSB gjennomført på tannhelseområdet?

Kva viser resultatata frå SSB-analysane?

Kva moglegheiter vil tannhelsesdata i KPR gi for ny statistikk?

Kva statistikk og datakjelder har me på tannhelseområdet? Del I

- SSB publiserer årleg [offisiell statistikk](#) på tannhelseområdet
 - Den inneheld mellom anna tal for:
 - Omfang og aktivitet i den offentlege tannhelsetenesta (KOSTRA-skjema 43)
 - Tannhelsestatus (kariesførekomst) blant barn og unge (utvalde grupper) (KOSTRA-skjema 43)
 - Utgifter i den offentlege tannhelsetenesta (KOSTRA kommunerekneskapen)
 - Personell i den offentlege og private tannhelsetenesta (SSBs registerbaserte sysselsettingsstatistikk)
 - Mottakarar av tannhelserefusjonar gjennom folketrygda (KUHR)

Kva statistikk og datakjelder har me på tannhelseområdet? Del II

- Tannhelsestatistikken til SSB inneheld oversikt over relevante område i den offentlege tannhelsetenesta
- Den manglar rett nok data på kva som skjer i den private tannhelsetenesta
 - Det gjeld særleg statistikk om pasientane som bruker den private tannhelsetenesta
 - Unntak: Personell i den private tannhelsetenesta, refusjonsmottakarar, utgifter i den private tannhelsetenesta (Helserekneskapen)

Kva statistikk og datakjelder har me på tannhelseområdet? Del III

- Data om kva som skjer i den private tannhelsetenesta finn ein stort sett frå utvalsundersøkingar ([Levekårsundersøkinga](#) og EU-SILC)
- Desse inneheld blant anna informasjon om bruken av tannlegetenester, eigenvurdert tannhelse og udekt behov for tannlegetenester i den vaksne befolkninga
- I tillegg finst det tal som blir publisert årleg om totale utgifter fordelt på offentleg og privat tannhelseteneste frå [Helserekneskapen](#)

Kva viser tannhelsestatistikken?

- Nokre hovudresultat om...
- Utgifter
- Personell
- Aktivitet
- Tannhelsetilstand

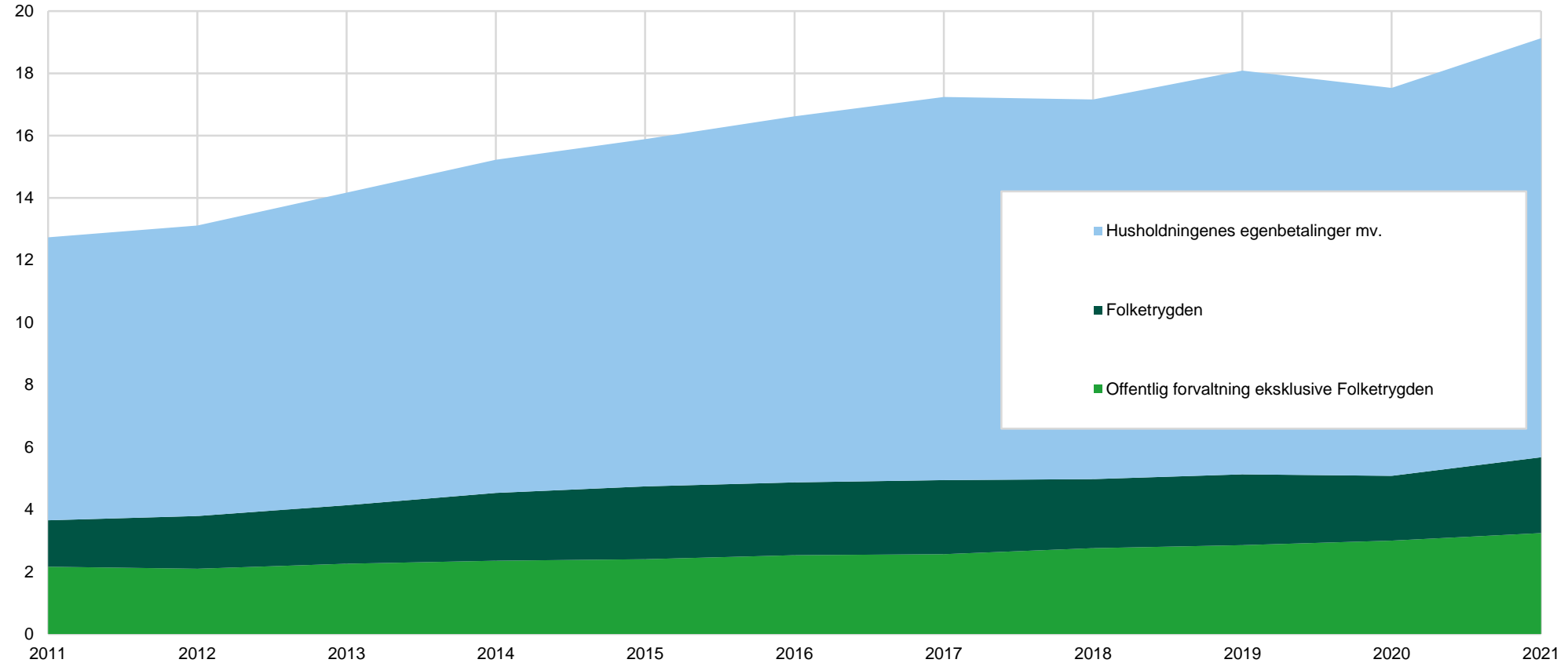
Kva viser tannhelsestatistikken om utgifter?

- Kor mykje blir brukt på tannhelse totalt og fordelt etter offentleg og privat tannhelseteneste i Noreg?
- Kor mykje bruker Noreg på tannhelse samanlikna med andre land?

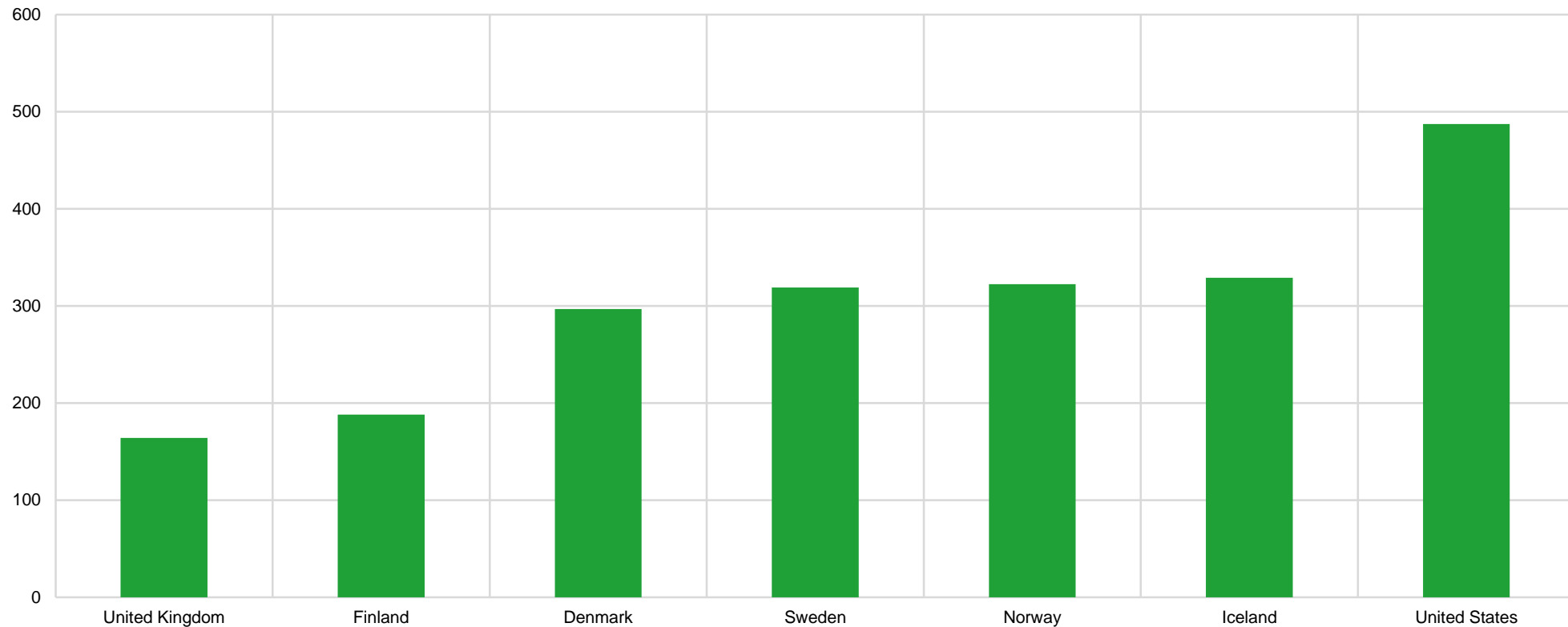
Samla tannhelseutgifter fordelt etter finansieringskjelde. 2011-2021. Milliardar kroner

Milliardar kroner

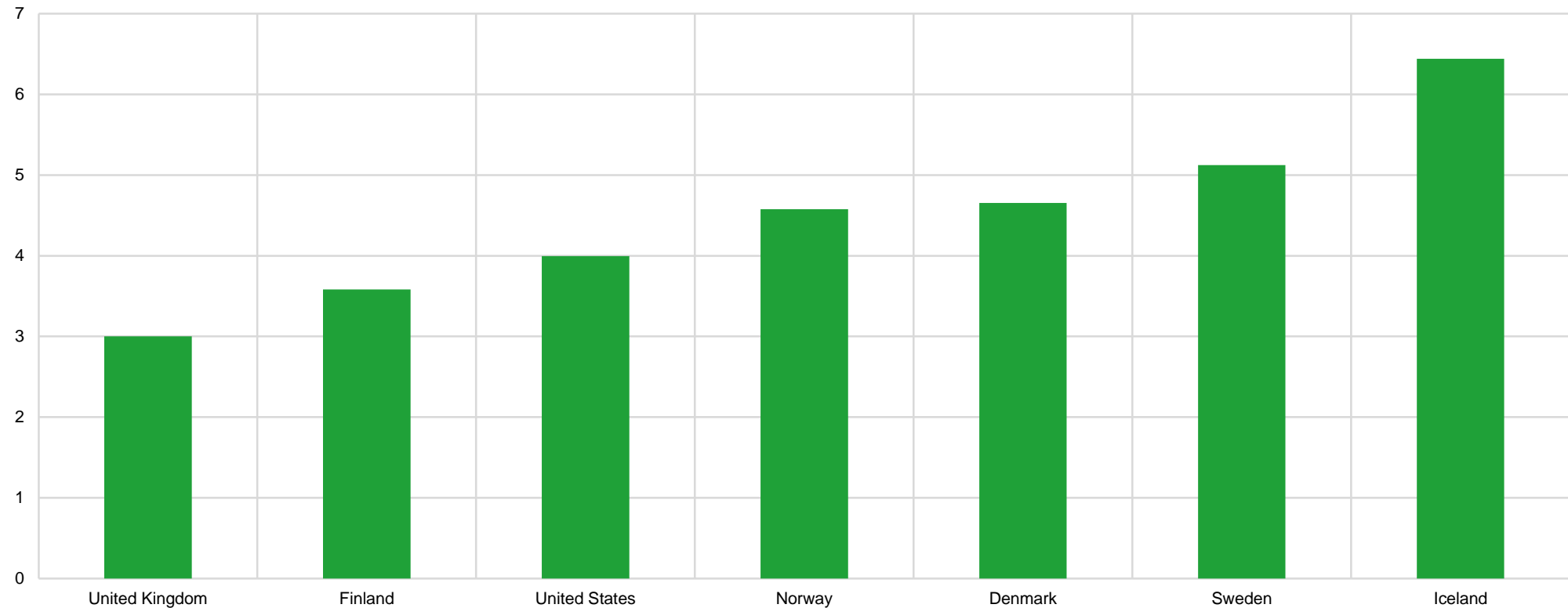
Tannhelseutgifter per innbyggjar. 2021 kjøpekraftjustert US dollar.

US Dollar per innbyggjar

Andel av totale helseutgifter brukt på tannhelse. Prosent. Utvalgte land. 2021

Prosent

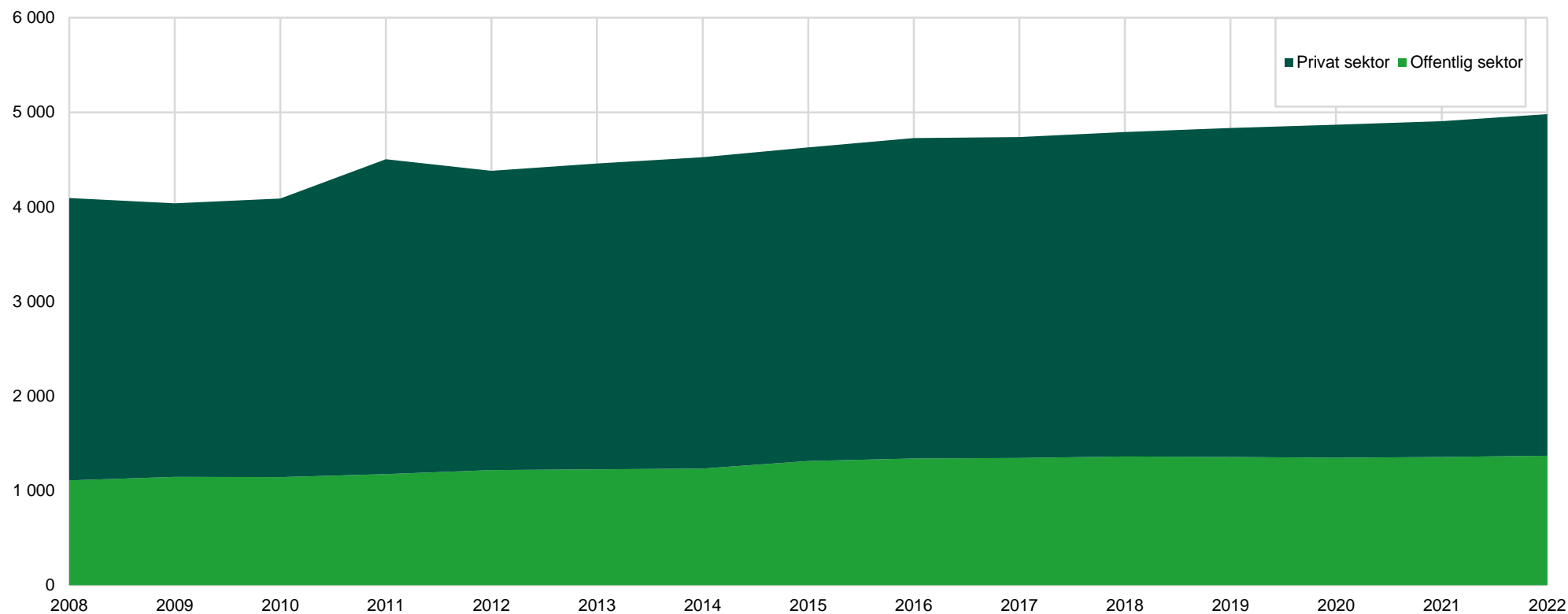
Kva viser tannhelsestatistikken om personell?

- Kor mange tannlege og tannpleiarårsverk har me i Noreg?
- Korleis fordeler dei seg på offentleg og privat sektor?

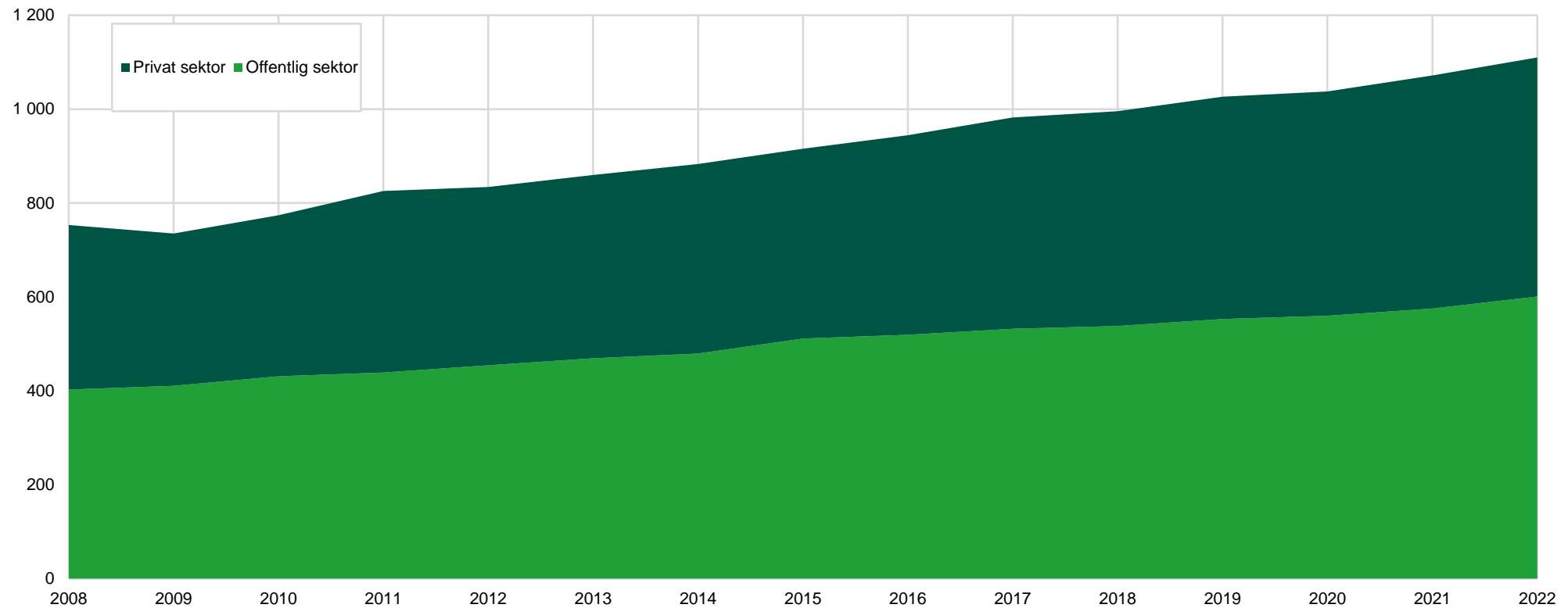
Tannlegeårsverk totalt. Offentleg og privat tannhelseteneste. 2008-2022

talet på avtalte årsverk

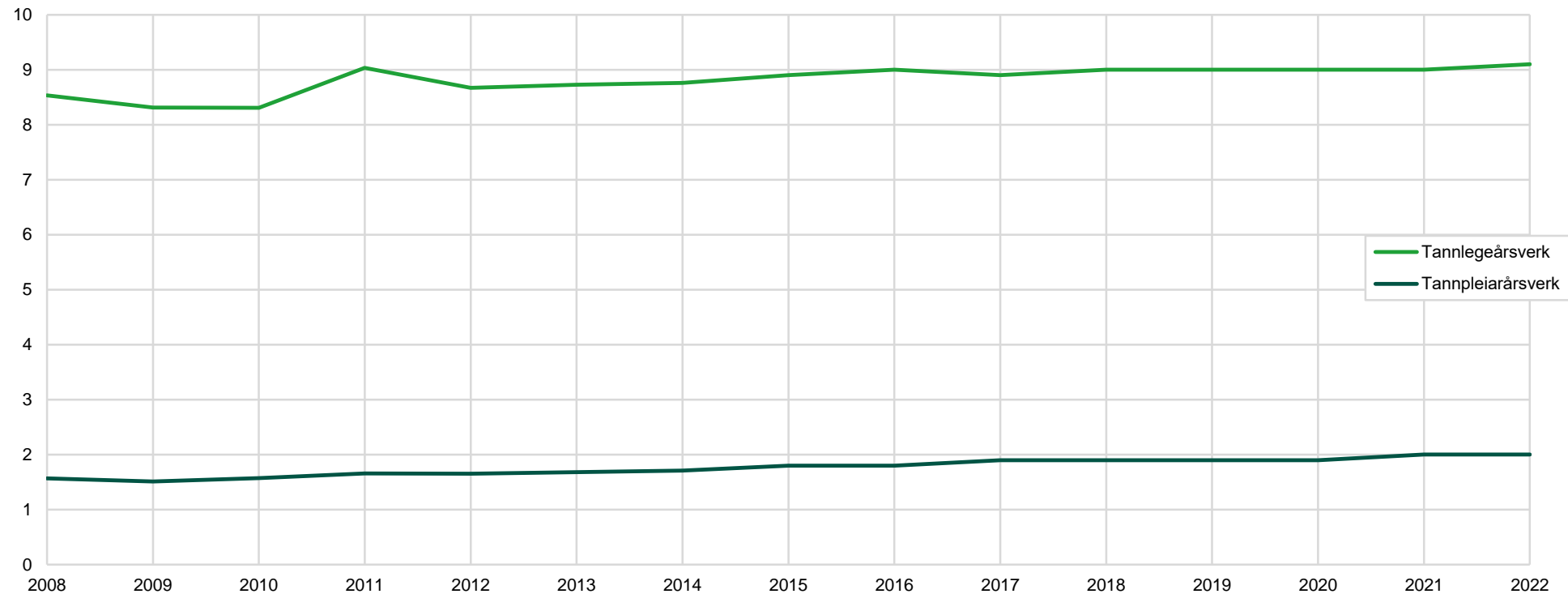
Tannpleiarårsverk. Offentleg og privat tannhelseteneste. 2008-2022

Talet på årsverk

Tannlege- og tannpleiarårsverk per 10 000 innbyggjarar. 2008-2022.

Avtalte årsverk per 10 000 innbyggjarar

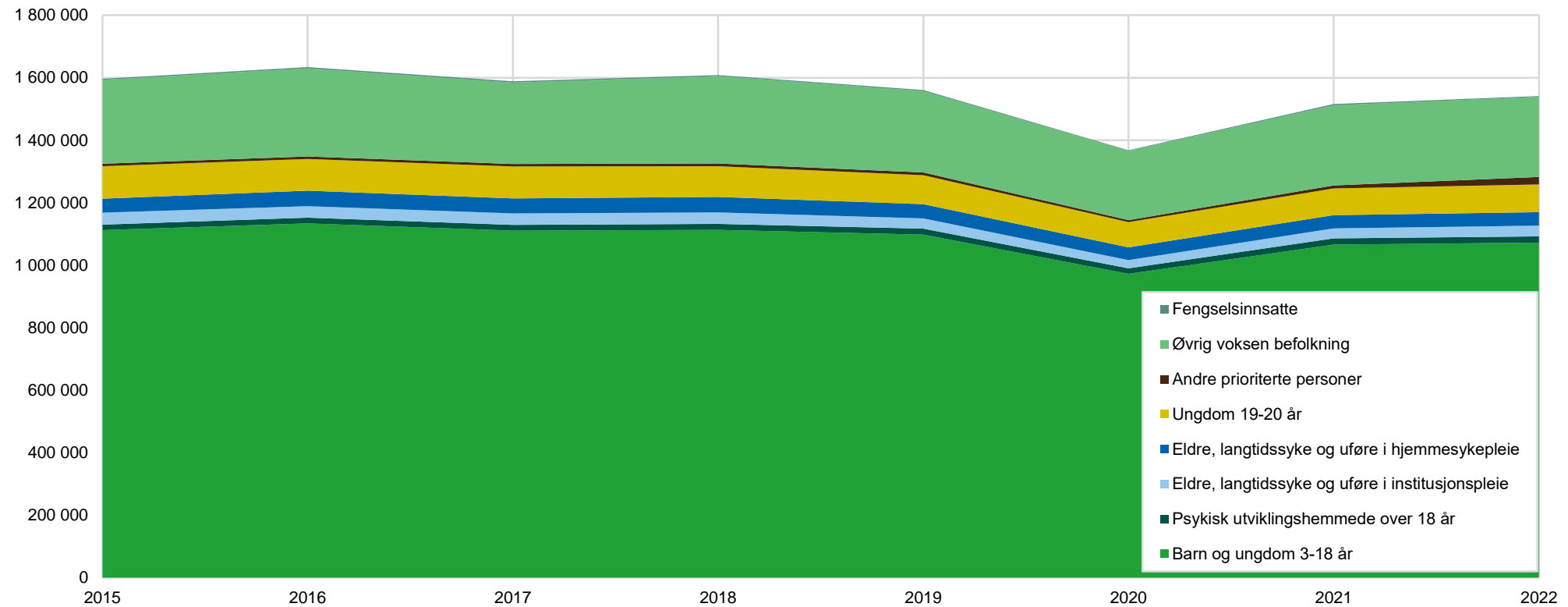
Kva viser tannhelsestatistikken om aktiviteten i tenesta?

- Kor mange blir undersøkt og behandla i den offentlege tannhelsetenesta?

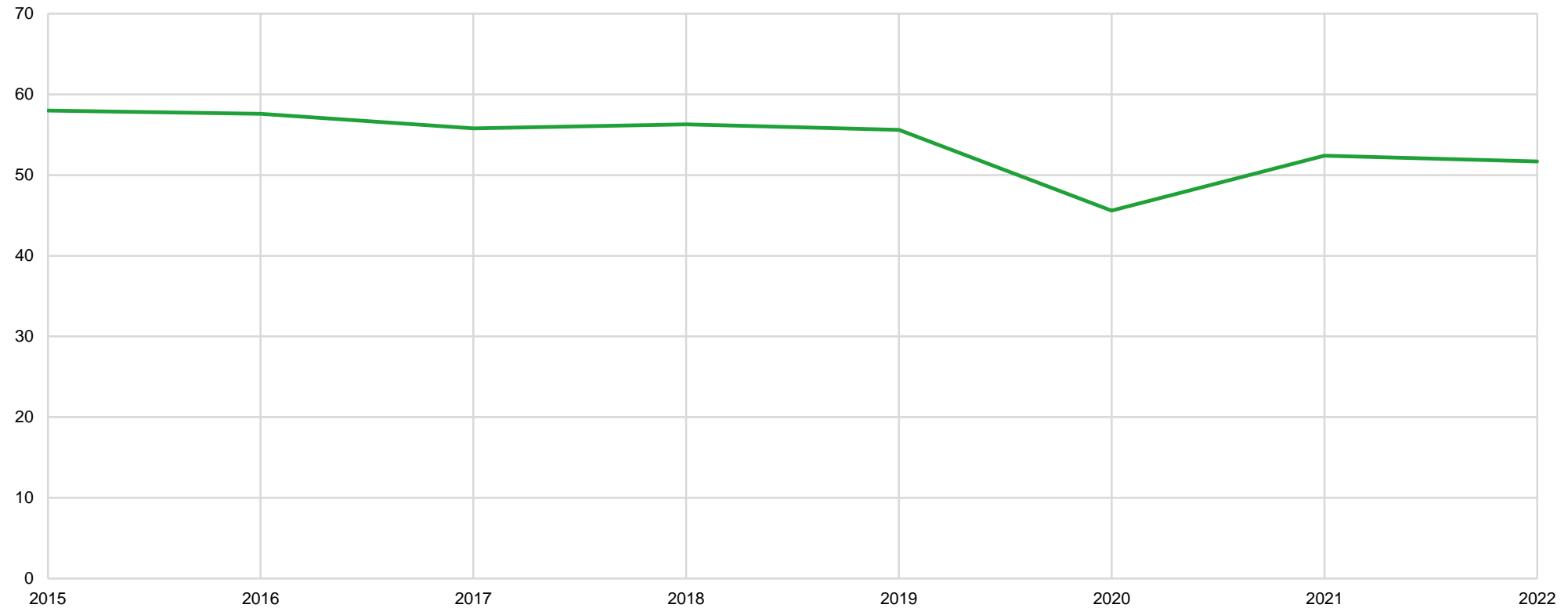
Talet på personer under tilsyn i DOT, etter ulike grupper. 2015-2022. Heile landet

Talet på personar

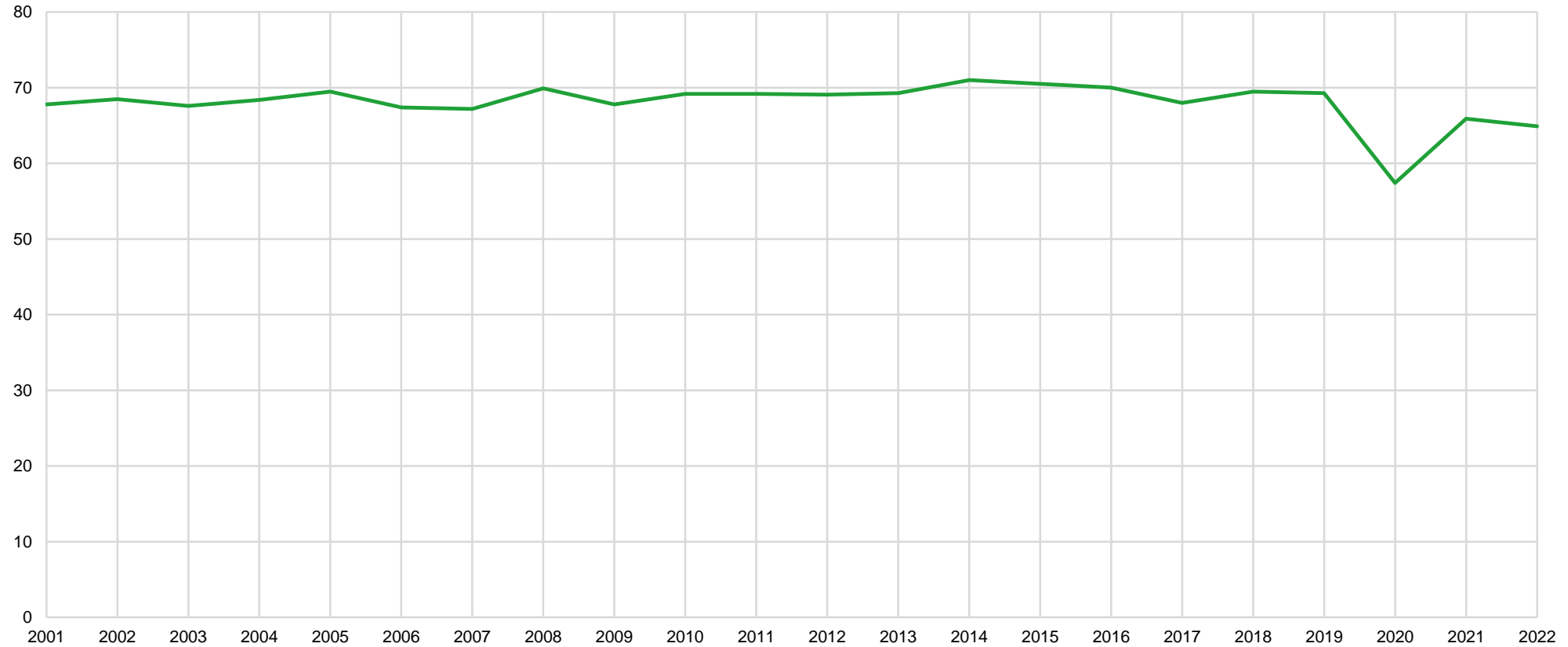
Delen undersøkte/behandla i DOT, prioriterte grupper. 2015-2022. Heile landet. Prosent

Prosent

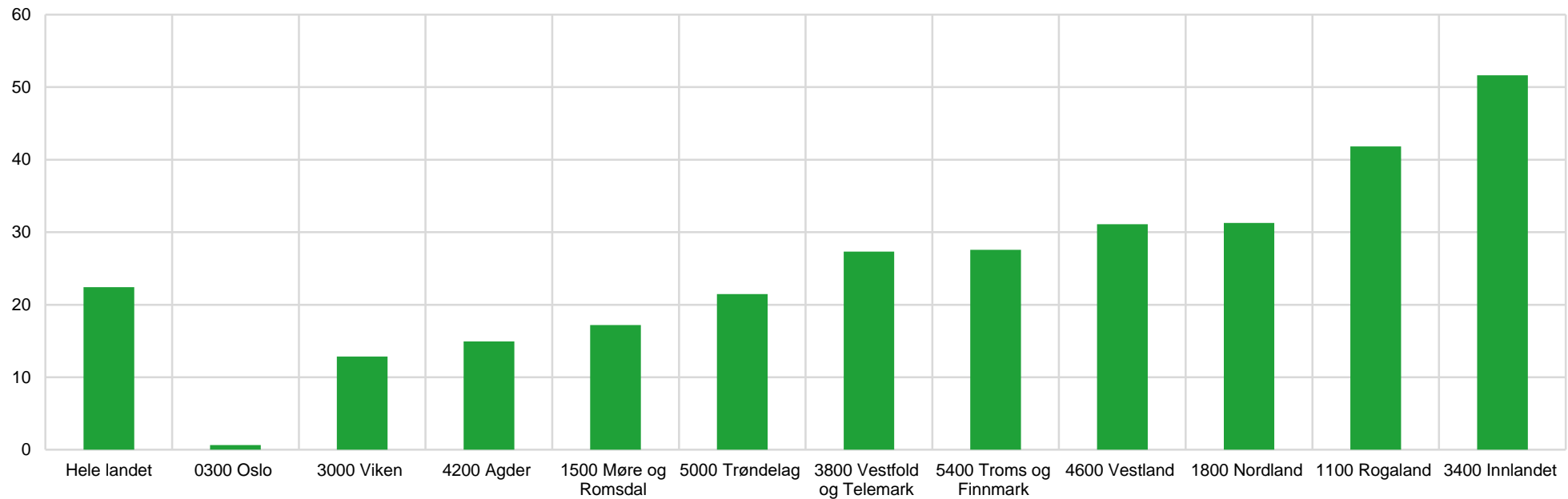
Delen barn og unge 3-18 år undersøkt/behandla. 2001-2022. Heile landet. Prosent

Prosent

Andelen undersøkte/behandla 21-22 åringar. Prosent. 2022

Prosent undersøkt/behandlet

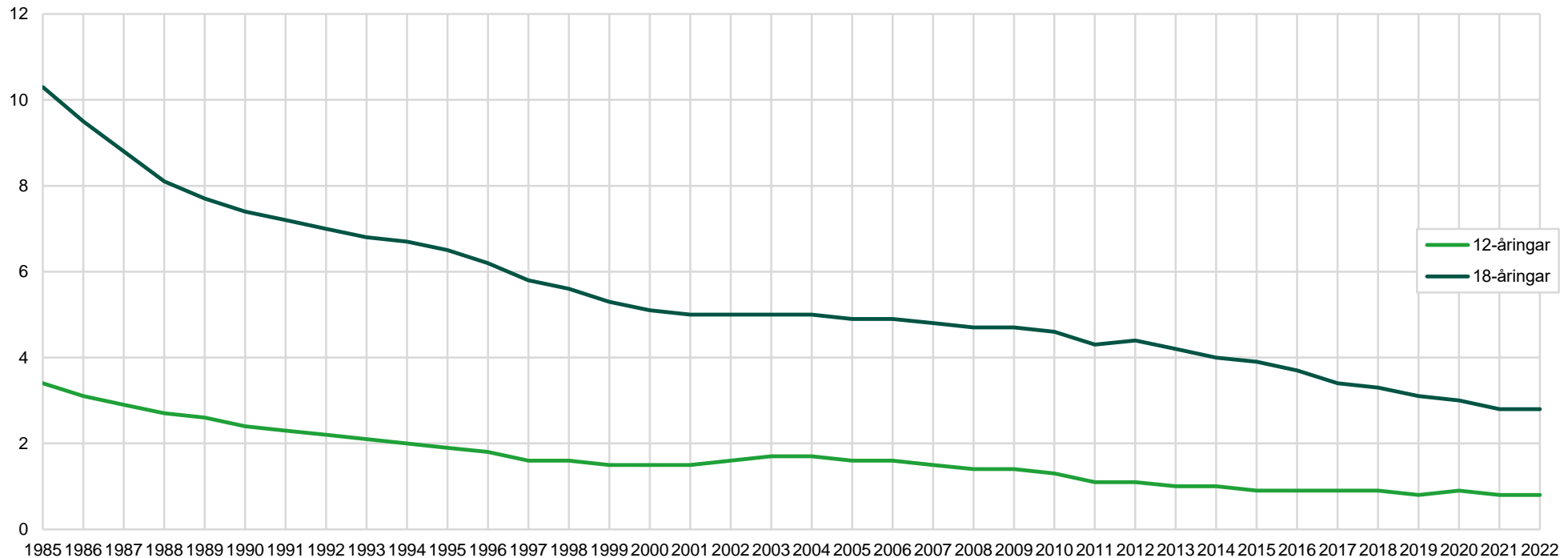
Kva viser tannhelsestatistikken om tannhelsetilstanden?

- Korleis har utviklinga i kariesførekomsten blant barn og unge vore dei siste 40 åra?
- Er det regionale forskjellar?

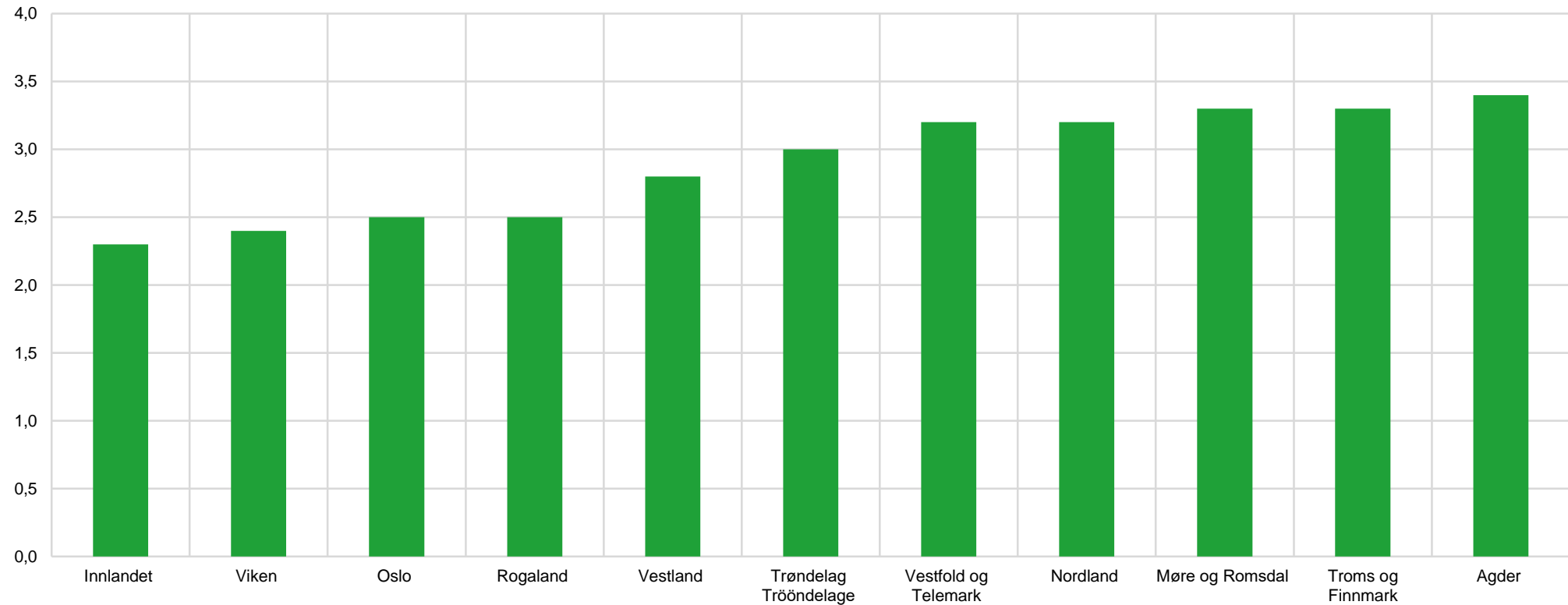
Gjennomsnittlig tal på tenner med hol (kariesførekost) DMFT. Undersøkte 12- og 18-åringar. 1985-2022

Gjennomsnittlig tal på tenner med DMFT

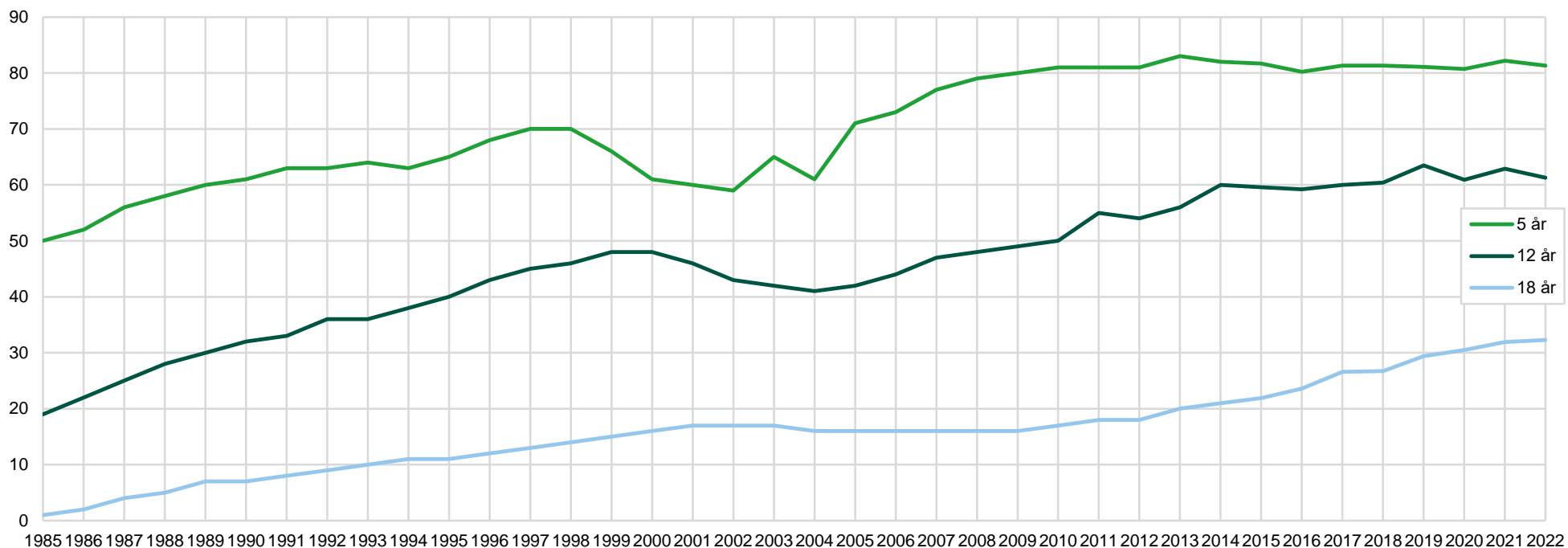
Gjennomsnittlig tal på tenner med hol (DMFT) blant undersøkte 18-åringar. 2022

Gjennomsnittlig tal på tenner med hol

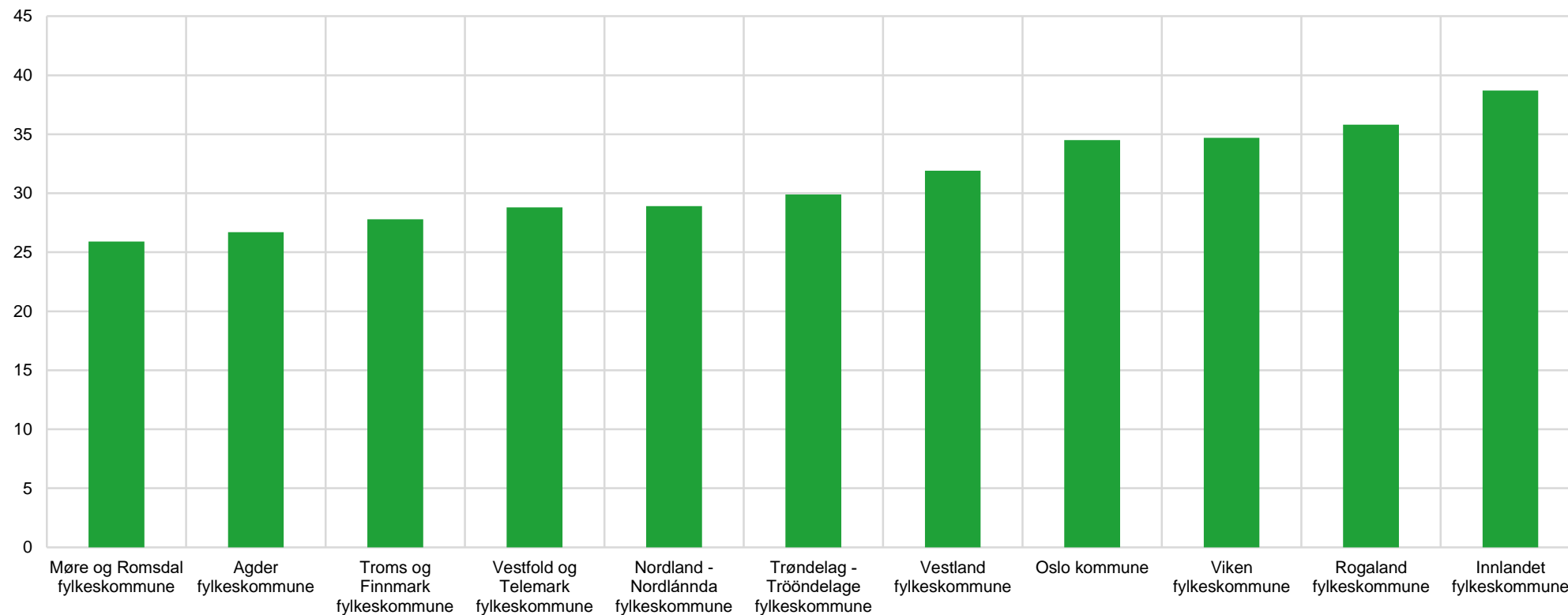
Andel undersøkte med «null hull» (DMFT=0). 1985-2022. Heile landet

Prosent av undersøkte/behandla

Delen 18-åringar som ikkje har hatt karies (DMFT=0), etter fylke. 2022. Prosent

Prosent

Oppsummert om tannhelsetilstand blant barn og unge

- Gjennomsnittstalet på hol går ned
- Prosentdelen med mange hol går ned
- Prosentdelen med «null hull» går opp

Kva analysar har SSB gjennomført på tannhelseområdet? Del I

- SSB har opp igjennom åra gjennomført ei rekke analysar på tannhelseområdet
- Det overordna føremålet har vore å styrka kunnskapsgrunnlaget om tannhelsetilstanden og bruken av tenesta i den vaksne befolkninga
- Dei siste åra har me i tillegg gjennomført analysar knytt til tannregulering blant barn og unge

Kva analysar har SSB gjennomført på tannhelseområdet? Oversikt over rapportar I

- **Tannhelse** - *Personell og kostnader, tannhelsetilstand og tannlegebesøk ([SSB-rapporter 2010/29](#))*
- **Tannhelsetilstand og tannlegetenester** - *Analysar av regionale og sosiale skilnader i eigenvurdert tannhelse, tannstatus, bruk av tannlegetenester og eigenbetaling hos tannlege ([SSB-rapporter 2010/51](#))*
- **Udekt behov for tannlegetenester** - *Internasjonale samanlikningar og analysar av sosiale og regionale skilnader i Noreg ([SSB-rapporter 2013/07](#))*

Kva analysar har SSB gjennomført på tannhelseområdet? Oversikt over rapportar II

- **Låg inntekt og tannhelse** ([SSB-rapporter 2014/20](#))
- **Tannhelse blant vaksne i Sverige og Noreg** - Ein sosioøkonomisk analyse ([SSB rapporter 2016/28](#))
- **Utgifter til behandling hos tannlege** - *Ein sosioøkonomisk analyse av vaksne mottakarar av folketrygdrefusjonar* ([SSB-rapporter 2015/40](#))
- **Utgifter til behandling hos tannlege og tannpleier 2014-2016** - *En sosioøkonomisk analyse av vaksne mottakere av folketrygdrefusjoner* ([SSB-rapporter 2017/42](#))
- **Tannhelserefusjoner fra folketrygden** - *Utgifter og mottakere i perioden 2011-2021* ([SSB-rapporter 2023/9](#))

Kva analysar har SSB gjennomført på tannhelseområdet? Oversikt over rapportar III

- **Tannregulering blant barn og unge** - En analyse av behandlingsforløp og sosioøkonomiske forskjeller ([SSB-rapporter 2019/27](#))
- **Hvor mange barn og unge i Norge får kjeveortopedisk behandling?** - Dokumentasjon av beregninger ([SSB-notater 2021/17](#))
- **Nær halvparten av dagens 20-åringer har hatt tannregulering** ([SSB-artikkel](#))
- **Tannregulering blant barn og unge 2012-2022** – En analyse av behandlingsforløp og sosioøkonomiske forskjeller

Kva viser resultatata frå SSB-analysane?

Nokre utvalde hovudresultat

- Vaksne med høg sosioøkonomisk status går oftare til tannlege, har betre eigenvurdert tannhelse og mindre udekt behov for tannlegetenester enn dei med låg sosioøkonomisk status.
- Det å ha låg inntekt og vera stønadsmottakar ser ut til å vera to viktige faktorar som aukar sannsynet for å gå sjeldan til tannlege, ha dårleg eigenvurdert tannhelse og ha eit større udekt behov for tannlegetenester

Kva moglegheiter vil tannhelsesdata i KPR gi for ny statistikk?

- Data på individnivå gir ein heilt ny moglegheit for kopling til andre register
- Det gjer at ein framtida kan publisera statistikk om pasientar i DOT (på gruppenivå) etter fleire sosioøkonomiske bakgrunnskjenneteikn som inntekt, utdanning, mottak av stønader, innvandringsbakgrunn
- Moglegheiter for å publisera tal på lågare geografisk nivå enn fylke
- Bruka opplysningar i registeret til å kvalitetssikra og justera for skeivskapar (t.d. undersøkt/behandla)
- Etablere årleg tannhelsestatistikken om den vaksne befolkninga som bruker den private tannhelsetenesta
- Forløpsstudiar vil gi moglegheiter til å følgja pasientar gjennom deira pasientkarriere i tannhelsetenesta både i den offentlege og private tannhelsetenesta, og i overgangen mellom desse.
- Sjå korleis tannhelsetilstand og bruken av tenesta varierer med bruken av andre helsetenester

Takk!

Kontaktinformasjon

- Trond Ekornrud (eko@ssb.no)